

KALİTELİ DEMOKRASİ, GÜÇLÜ HUKUK DEVLETİ OLMAYINCA, EKONOMİ DE KÜME DÜŞTÜ

IMF'YE GÖRE TÜRKİYE 17. SIRADAN 19. SIRAYA İNECEK

- Kaliteli demokrasi, güçlü bir hukuk devleti olmayınca ekonomi de güçlü olmuyor, refah ve gerçek bir büyüme yaratmıyor.
- Türkiye Cumhuriyetin yüzüncü yılında dünyada ilk 10 ekonomi arasında yer almak istiyorsa demokrasi kalitesini arttırmamız ve tam manasıyla bir hukuk devleti olmamız lazım.
- Bu zihniyetle devam edersek değil en büyük 10 ekonomiden biri olmayı, G20'nin bile dışında kalmakla karşı karşıya kalacağız.
- IMF'ye göre Türkiye, 2013 yılında GSYH büyüklüğüne göre ülke sıralamasında 17'nciliğini korurken, bu yıl Hollanda ve Suudi Arabistan'a da geçilerek 19'unculuğa düşecek.
- Türkiye 2014'te, dünyanın önde gelen sanayileşmiş ve gelişmekte olan ülkelerini kapsayan **G20**'de en alt sınıra doğru iniyor.
- Büyük ekonomi sıralaması GSYH büyüklüğüne göre yapılırken, bir ülkenin asıl kalkınmışlığı ve refah seviyesini kişi başına GSYH'si gösteriyor.
- Kişi başına GSYH'ye göre yapılan sıralamada ise 2013'te bir basamak düşerek 65'inci olan Türkiye'nin bu yıl 2 basamak daha düşerek 67'nciliğe ineceği tahmin ediliyor.
- Türkiye, kişi başına GSYH'a göre sıralamada 2000 yılında dünya ülkeleri içinde dünyada 63'üncü sıradaydı. 2002 sonundan bu yana işbaşında olan AKP döneminde anlatılan "hızlı büyüme" masallarına rağmen Türkiye, 2000 yılındaki sırasının hala çok altında.
- Türkiye'nin kişi başına milli gelirden ise çok altlardaki sırasının giderek daha da aşağılara inmesi dünya ile karşılaştırmada kalkınmışlık ve refah düzeyinin giderek gerilediğini gösteriyor.
- 2014'te öngörülen kişi başına GSYH'ye göre Türkiye, sadece Lüksemburg, Norveç, İsviçre, İsveç, Danimarka, Almanya, Fransa, ABD, Japonya gibi gelişmiş ülkelerin değil; İsrail, Umman, Bahreyn, Lübnan gibi Ortadoğu, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Slovenya, Estonya, Litvanya, Macaristan, Hırvatistan gibi eski Doğu Bloku ülkelerinin de altında kalıyor. Uruguay, Şili gibi Orta Amerika ülkeleri ve eski Sovyet ülkesi Kazakistan'ın kişi başına milli geliri Türkiye'den daha yüksek. Gabon, Panama, Venezuela, Palau, Barbados ve Şeyseller bile kişi başına gelirden Türkiye'nin önünde...

IMF'ye göre Türkiye 2014 yılında 19'uncu sraya düşecek

Büyük ülke, itibarlı ülke, güçlü ülke olmanın yolu kaliteli demokrasiden geçiyor. Türkiye bugün Türkiye insani gelişmişlik sıralamasında 187 ülke arasında 90'ıncı sırada, basın özgürlüğü sıralamasında 179 ülke arasında 154'üncü, cinsiyet eşitliği bakımından 134 ülke arasında 120'inci sırada yer alıyor. Türkiye dünyada "hibrid rejim" ya da "yarı demokrasi" olarak geçiyor.

Bağımsız ve tarafsız bir yargı olmazsa, güçlü bir ülke ve kaliteli bir demokrasi de olmuyor. Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü tarafından son açıklanan verilere göre 2002 yılında cumhuriyet savcılarının soruşturma evresinde bir dosyayı görme süresi 212 günken, bugün bu süre 363 gün. 2002 yılında Cumhuriyet Savcıları 2.953.000 dosyayı soruştururken, 2012 yılında 6.285.000 dosyayı soruşturmuş, soruşturulan her 2 dosyanın sadece 1'inde kamu davası açılmasına karar verilmiş. 2002 yılında Ceza Mahkemelerinde bir dava ortalama 232 gün sürerken bu süre 2011 yılında 291 güne çıkmış, 2012 yılında 229 güne inmiş. Yani 10 yılda 4 gün ilerleme sağlanmış. Hukuk mahkemelerinde de aynı trend devam ediyor. 2002 yılında bir dosya 174 günde görülürken 2012 yılında 232 günde görülmüş. 2002 yılında Yargıtay Ceza Daireleri ve Genel Kurulu'nda 244.000 dosya varken bu sayı 2012 yılında 770.000'e çıkmış. Bir dosyanın ortalama görülme süresi 2 kattan fazla artmış. 2002 yılında bir dosya 138 günde görülürken, 2012 yılında 306 günde görülüyor. Bu veriler de gösteriyor ki, Türkiye'de hukuk işlemiyor, yargı hızlı, adil ve bağımsız karar alamıyor.

Türkiye Cumhuriyetin yüzüncü yılında dünyada ilk 10 ekonomi arasında yer almak istiyorsa, demokrasi kalitesini arttırmamız ve tam manasıyla bir hukuk devleti olmamız lazım. Eğer bir ülkede hukukun üstünlüğü olmazsa, yargı bağımsızlığı olmazsa, kuvvetler ayrılığı çalışmazsa, kaliteli ve gerçek demokrasi olmuyor. Kaliteli demokrasi, güçlü bir hukuk devleti olmayınca ekonomi de güçlü olmuyor, refah ve gerçek bir büyüme yaratmıyor.

Gelir dağılımı adaletli olmayınca, kişi başına düşen gelir artmayınca, refah ve kalkınma bireye yayılmazsa da gerçek manada büyüme olmuyor İnsan hakları standardı yüksek olmayınca, ekonomi de güçlü olmuyor. Hukuk yoksa, demokrasi yoksa, güçlü ekonomi yoksa, o ülke itibarlı ve güçlü ülke de olmuyor. Bu nedenle de Türkiye sıralamalardaki yerini kaybediyor. Bu zihniyetle devam edersek, değil en büyük 10 ekonomiden biri olmayı G20'nin bile dışında kalmakla karşı karşıya kalacağız.

IMF'ye göre Türkiye, 2013 yılında GSYH büyüklüğüne göre ülke sıralamasında 17'nciliğini korurken, bu yıl Hollanda ve Suudi Arabistan'a da geçilerek 19'unculuğa düşecek. Kişi başına GSYH'ye göre yapılan sıralamada ise geçen yıl bir basamak düşerek 65'inci olan Türkiye'nin bu yıl 2 basamak daha düşerek 67'nciliğe ineceği tahmin ediliyor.

2000 yılında Türkiye dünyanın en büyük 18'inci ekonomisiydi.

Cari fiyatlarla dolar cinsinden GSYH tutarına göre yapılan değerlendirmeye göre 2000 yılında Türkiye dünyanın 18'inci büyük ekonomisi konumunda bulunuyordu. Bülent Ecevit hükümetinin ABD'nin Irak operasyonuna destek vermemesi üzerine, yapılan manipülasyonla ani sıcak para çıkışı yoluyla ağır bir ekonomik kriz yaşatılan 2001 yılındaki hızlı küçülmeye Türkiye büyük ekonomi sıralamasında 22'nciliğe düştü. İzleyen yıllarda yeniden büyümeye geçen Türkiye 2002'de 21'inci, 2003'te 18'inci, 2004'te 17'nciliğe yükseldi ve izleyen altı yılda bu sırayı korudu. Türkiye, 2011'de ise Endonezya'nın yükselişi sonucu 18'inciliğe indikten sonra 2012'de ise Hollanda'nın bir basamak düşmesi ile tekrar 17'nci oldu. 2013'te de bu sırayı koruyan Türkiye'nin bu yıl ise 2 basamak birden düşerek 19'unculuğa ineceği tahmin ediliyor.

Üstelik IMF, Türkiye'nin 2013 yılı GSYH'sını 827.2 milyar dolar olarak öngörürken, TÜİK'in geçtiğimiz günlerde açıkladığı tutar 820 milyar dolarla bunun da altında kaldı. 2014 yılı için de hükümetin açıkladığı OVP'de yer alan 867 milyar dolarlık hedefe karşılık IMF tahmini bu yıl için 767.1 milyar dolar düzeyinde bulunuyor.

2013'te sıralama fazla değişmedi...

IMF'nin 8 Nisan itibariyle güncellediği veri tabanına göre 2013 yılında milli gelirden ilk 7 ülkenin sırası değişmedi. ABD 16 trilyon 780 milyar dolarla birinciliğini korurken, Çin 9 trilyon 181 milyar dolarla ikinci, Japonya 4 trilyon 902 milyar dolarla üçüncü sırada yer aldı. Bu ülkeleri 3 trilyon 636 milyar dolarla Almanya, 2 trilyon 737 milyar dolarla Fransa, 2 trilyon 536 milyar dolarla İngiltere, 2 trilyon 243 milyar dolarla Brezilya izledi. Rusya 2 trilyon 118 milyarla bir basamak yükselip 8'inci olurken, İtalya 2 trilyon 71 milyar dolarla 9'unculuğa düştü. 1 trilyon 871 milyar dolarlık milli gelire sahip Hindistan'ın 10'uncu sıradaki yeri değişmedi.

Sırasıyla Kanada, Avustralya, İspanya, Meksika, Güney Kore, Endonezya, Türkiye, Hollanda ve Suudi Arabistan dolar cinsinden GSYH'ye göre ilk 20 ülke arasında yer aldı.

Suudi Arabistan ve Hollanda 2014'te Türkiye'yi solluyor...

Tahminlere göre 2014 yılında, 17 trilyon 528 milyar dolarla ABD en büyük ekonomi olmaya devam ederken, ikinci sıradaki Çin'in GSYH'si 10 trilyon doları aşacak, üçüncü sıradaki Japonya'nın milli geliri de 4 trilyon 846 milyar dolara yükselecek.

IMF projeksiyonlarına göre 2014 yılında da ilk 20 ülkenin sıralaması çok fazla değişmezken, en dramatik değişimi Türkiye yaşayacak. 18'inci sıradaki Hollanda ile 19'uncu sıradaki Suudi Arabistan'ın birer basamak yükselmesi sonucu Türkiye 2 basamak birden düşerek 19'unculuğa inecek.

G20 dışında kalma riski var...

AKP döneminde Türkiye'nin ekonomik büyümesi, cari açığı patlatma pahasına, "sıcak para" ile finanse edildi, sözü edilen "hızlı" büyüme masalının aksine, "el parası" ile kağıt üzerinde sahte bir büyüme sağlandı. Ancak bunun ülkeye ve topluma bir hayrı dokunmadı. Türkiye 2014'te, dünyanın önde gelen sanayileşmiş ve gelişmekte olan ülkelerini kapsayan G20'de en alt sınıra doğru iniyor.

En büyük ilk 20 ekonomi (Cari fiyatlarla GSYH; Milyar \$)

2012			2013			2014		
1	ABD	16.244.575	1	ABD	16.799.700	1	ABD	17.528.382
2	Çin	8.229.381	2	Çin	9.181.377	2	Çin	10.027.558
3	Japonya	5.937.767	3	Japonya	4.901.532	3	Japonya	4.846.327
4	Almanya	3.427.853	4	Almanya	3.635.959	4	Almanya	3.875.755
5	Fransa	2.612.667	5	Fransa	2.737.361	5	Fransa	2.885.692
6	İngiltere	2.484.445	6	İngiltere	2.535.761	6	İngiltere	2.827.514
7	Brezilya	2.247.745	7	Brezilya	2.242.854	7	Brezilya	2.215.953
8	İtalya	2.014.382	8	Rusya	2.118.006	8	İtalya	2.171.482
9	Rusya	2.004.252	9	İtalya	2.071.955	9	Rusya	2.092.205
10	Hindistan	1.858.748	10	Hindistan	1.870.651	10	Hindistan	1.995.776
11	Kanada	1.821.445	11	Kanada	1.825.096	11	Kanada	1.768.968
12	Avustralya	1.555.287	12	Avustralya	1.505.277	12	Avustralya	1.435.830
13	İspanya	1.323.214	13	İspanya	1.358.687	13	İspanya	1.415.304
14	Meksika	1.183.507	14	Meksika	1.258.544	14	G. Kore	1.307.887
15	G. Kore	1.129.598	15	G. Kore	1.221.801	15	Meksika	1.287.557
16	Endonezya	877.801	16	Endonezya	870.275	16	Endonezya	859.339
17	Türkiye	788.042	17	Türkiye	827.209	17	Hollanda	838.036
18	Hollanda	770.493	18	Hollanda	800.007	18	S. Arabistan	772.610
19	S. Arabistan	733.956	19	S. Arabistan	745.273	19	Türkiye	767.066
20	İsviçre	631.184	20	İsviçre	650.814	20	İsviçre	693.532

(*): TÜİK'e göre GSYH 2012'de 786.3 milyar, 2013 yılında 820 milyar dolar oldu.

OVP'de 2014 için 867 milyar dolar öngörülen GSYH'de IMF tahmini 767.1 milyar dolar.

Ekonomik hacim mi halkın refah düzeyi mi?

Büyük ekonomi sıralaması GSYH tutarına göre yapılırken, bir ülkenin GSYH büyüklüğünün nüfusu ile de orantısı bulunuyor. Çin, Hindistan gibi kalabalık nüfuslu ülkelerin ilk 20 ekonomi arasına girmesine, bu ülkelerin kalkınmışlığının yanı sıra, hatta ondan daha fazla nüfus faktörü etki ediyor. Bir ülkenin kalkınmışlığı ve refah seviyesini ise asıl kişi başına GSYH'si gösteriyor. Asıl bakılması gereken, kişi başına milli gelir sıralamasında Türkiye'nin nerede olduğu ve AKP döneminde nereden nereye geldiği...

İlk 20 ekonomi arasında yer alan Türkiye'nin kişi başına milli gelirden ise çok alt sıralarda bulunması ve sıralamadaki yerinin giderek aşağılara inmesi ülkenin kalkınmışlık ve refah düzeyinin dünya ile karşılaştırmada görece olarak gerilediğini gösteriyor.

Türkiye, kişi başına gelirden 67'nciliğe düşüyor...

Türkiye, 2013 yılında GSYH büyüklüğüne göre ülke sıralamasında 17'nciliğini korurken, kişi başına milli gelire göre ülkeler sıralamada ise bir basamak düşerek 65'inci oldu. 2014'te ise Türkiye'nin 2 basamak birden düşerek 67'nciliğe ineceği öngörülüyor.

2012'de Türkiye, TÜİK'e göre 10 bin 497 dolar, IMF'ye göre 10 bin 523 dolar olan kişi başına milli geliri ile 64'üncü sırada yer alıyordu. 2013'te ise Türkiye IMF'ye göre 10 bin 815 dolar olan ancak TÜİK'in 10 bin 782 dolarla daha da düşük açıkladığı kişi başına GSYH ile 65'inciliğe geriledi. 2014'te ise OVP'deki 11 bin 277 dolarlık hedefe karşılık IMF, 9 bin 920 dolarlık kişi başına milli gelir öngörüyor. Bu da Türkiye'nin 2 basamak daha düşerek 67'nciliğe inmesi anlamına geliyor. Bu da AKP'nin 11 yılı aşan iktidarında "hızlı büyüme" masallarına rağmen halkın refah düzeyini dünyanın gerisinde bıraktığının; dünya ile karşılaştırmada görece olarak halkı yoksullaştırdığının kanıtı...

Kişi başına gelirden Gabon'un bile gerisindeyiz...

IMF projeksiyonlarına göre kişi başına milli gelirden Lüksemburg bu yıl 116 bin 134 dolarla açık ara birinciliğini koruyacak. Lüksemburg'u 99 bin 574 dolarla Norveç, 96 bin 635 dolarla Katar, 86 bin 145 dolarla İsviçre, 61 bin 889 dolarla Danimarka izleyecek.

2014'te öngörülen kişi başına GSYH'ye göre Türkiye, sadece Lüksemburg, Norveç, İsviçre, İsveç, Danimarka, Almanya, Fransa, ABD, Japonya gibi gelişmiş ülkelerin değil; İsrail, Umman, Bahreyn, Lübnan gibi Ortadoğu, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Slovenya, Estonya, Litvanya, Macaristan, Hırvatistan gibi eski Doğu Bloku ülkelerinin de altında kalıyor. Uruguay, Şili gibi Orta Amerika ülkeleri ve eski Sovyet ülkesi Kazakistan'ın kişi başına milli geliri Türkiye'den daha yüksek. Gabon, Panama, Venezuela, Palau, Barbados, Şeykseller bile kişi başına gelirden Türkiye'nin önünde...

Ekonomisi "iflas" etti denilen Yunanistan'ın kişi başına milli gelirinin 2014'te 22.6 bin dolar, Kuzey Kıbrıs'ın ise 24.2 bin dolarla Türkiye'yi iki katlıyor.

Kişi başına GSYH'ye göre ilk 20 ülke ve Türkiye (\$)

2012			2013			2014		
1	Katar	104.756	1	Lüksemburg	110.424	1	Lüksemburg	116.134
2	Lüksemburg	103.807	2	Norveç	100.318	2	Norveç	99.574

3	Norveç	99.249	3	Katar	100.260	3	Katar	96.635
4	İsviçre	79.344	4	İsviçre	81.324	4	İsviçre	86.145
5	Avustralya	67.856	5	Avustralya	64.863	5	Danimarka	61.889
6	Danimarka	56.476	6	Danimarka	59.191	6	Avustralya	61.137
7	İsveç	54.829	7	İsveç	57.909	7	İsveç	59.727
8	Singapur	53.516	8	Singapur	54.776	8	Singapur	55.568
9	Kanada	52.489	9	ABD	53.101	9	ABD	54.980
10	ABD	51.709	10	Kanada	51.990	10	Avusturya	52.216
11	Kuveyt	48.761	11	Avusturya	48.957	11	Kanada	49.838
12	Avusturya	46.620	12	Kuveyt	47.639	12	Hollanda	49.765
13	Japonya	46.530	13	Hollanda	47.634	13	Finlandiya	49.479
14	Hollanda	45.989	14	Finlandiya	47.129	14	İzlanda	49.213
15	İrlanda	45.962	15	İrlanda	45.621	15	Almanya	47.893
16	Finlandiya	45.568	16	İzlanda	45.536	16	İrlanda	47.793
17	B.A.E.	43.774	17	Belçika	45.384	17	Belçika	47.787
18	Belçika	43.554	18	Almanya	44.999	18	Kuveyt	46.342
19	Almanya	42.569	19	B.A.E.	43.876	19	Fransa	45.123
20	İzlanda	42.482	20	Fransa	43.000	20	B.A.E.	44.330
64	Türkiye	10.523	65	Türkiye	10.815	67	Türkiye	9.920

Kaynak: IMF